

Voňavé obláčky

VRakousku probíhá výcvik mladých zvířat na služební psy ve dvou krocích. Nejprve ve stáří 8 týdnů se mladý pes dostane do rodiny svého budoucího psovoda. Zde pes žije uprostřed rodiny a dostane se mu výchovy k základní poslušnosti. Přibližně ve stáří 16 až 22 měsíců je pes podroben služebnímu výcviku. Výcvik zahrnuje dvě jednotky. Jedna trvá sedm a druhá osm týdnů. Mezi nimi je období na zotavenou v délce tři až šest týdnů. V těchto časových úsecích jsou pes a jeho majitel připravováni na pozdější úkoly ve výcvikovém středisku pod vedením speciálně vyškolených psích trenérů. V noci jsou psi uby-

továni jinde než jejich majitelé v oddělených koticích. Pro zvířata, která jsou sociálně na takové výši jako psi, v sobě taková nezvyklá situace skrývá velký stresový potenciál. Jednak je pes oddělen od svého majitele, jednak se dostává do naprosto cizího prostředí. A nadto jsou po něm ještě požadovány nové věci a probíhá intenzivní trénink.

STRES OHLUPUJE

V této souvislosti bychom rádi poukázali na výsledky výzkumů provedených na veterinární fakultě vídeňské univerzity. Výsledky mimo jiné prokázaly, že psi, kteří jsou ve stresu, nejsou schopni podávat

stoprocentní výkony. Stres blokuje nervové dráhy v mozku. Pokud tedy psovod chce, aby pes podával optimální výkony, musí vědět, jak své zvíře uvolnit.

Druhým výsledkem bylo, že psi jsou schopni bez problémů přestat stresové situace, jako je například let vrtulníkem, pokud je nablízku osoba jim blízká. Nezvyklé prostředí ve spojení s nepřítomností blízké osoby vyvolalo nejvyšší uvolňování stresových hormonů.

JAK LZE REDUKOVAT STRES

Také služební psi ve výcvikovém středisku jsou vystavováni velkému stresu tím, že jsou nuceni sami trávit noc v nezná-

FEROMONY při výcviku

Feromony jsou chemické pachové látky, které mají bezprostřední uklidňující vliv na mozkový kmen psa. Rakouská policie testovala možnosti využití těchto chemických látek při výcviku služebních psů.

mém prostředí. Projevilo se to tak na jejich chování. Mimo jiné dlouhotrvajícím nočním vytím a štěkáním (v některých případech trvajícím dokonce celou noc), v nervozitě, únavě a nedostatku pozornosti během práce. Ale také v tělesných symptomech, jakými byly úbytky hmotnosti a průjmy. Proto se vedoucí tréninkového střediska velmi zajímali o možnost, jak by bylo lze snížit hladinu stresu u cvičených psů. V této souvislosti financovalo rakouské ministerstvo vnitra studii, která měla vyzkoušet feromony jako prostředky k redukci stresu. Výzkum se prováděl na 9 psech: 2 německých ovčáčích, 4 belgických ovčáčích malinois, 2 holandských ovčáčích a 1 velkém knírači. Všichni psi dostali tréninkový obojek, který mohl obsahovat hormony redukující stres. Ale jen u pěti psů

Komunikace prostřednictvím feromonů působí jen v rámci jednoho zvířecího druhu

„Pes cítí feromony takzvaným Jacobsonovým orgánem nacházejícím se přímo za horním pyskem.“

byly feromony skutečně vylučovány. Trenéři nevěděli, kteří psi feromon obdrželi a kteří ne. Tímto způsobem bylo možno získat relativně objektivní výpočty o působení feromonů. Studie probíhala po dobu čtyř týdnů.

VŠICHNI PSI BYLI KLIDNÍ

Již od první noci byli kupodivu všichni psi klidní. Ale jak psi s feromony v obojku, tak ti bez nich se chovali klidně. Během celkové doby čtyř týdnů několikrát v noci zaštěkali jen dva psi. A sice vždy jeden z každé skupiny. Ale štěkání pokaždé trvalo méně než 10 minut. Normálně to bývalo tak, že jeden pes začal štěkat a ostatní se hlasitě přidali. Trvalo pak dlouho, než zase nastal klid. K ničemu takovému tentokrát nedocházelo. Bylo to patrné už z toho, jak uvolněně psi ráno opouštěli kotce. Zčásti se ještě protahovali a zívali - takže majitelé a trenéři jasně viděli, že jejich zvířata až do té doby klidně spala a skutečně se probudila před malou chvílí. Dva psi, kteří neměli feromon, rozbili během noci své plastové nádoby na vodu, případně ráno neklidně vyli.

Psi s feromonovými obojkami si podrželi svou váhu. Psi ze srovnávací skupiny, kteří feromon nedostali, však na váze ztratili. Nevyskytl se ale ani jeden případ průjmu ani odmítání potravy.

100PROCENTNÍ ÚSPĚŠNOST

Celkově psi působili klidněji a uvolněněji než skupina předtím. To se projevilo i na chování majitelů. Byli optimističtější a uvolněnější. V důsledku toho všech devět psů složilo zkoušky způsobilosti a bylo přijato do služeb policie. Přirozeně skupina 9 psů byla celkově příliš malá na to, aby bylo možno činit bezpečné závěry.

Ale je pozoruhodné, že tato skupina působila výrazně uvolněnějším dojmem než skupina předtím. Psi, kteří feromony neměli, se nechali od těch druhých uklidnit. Pokud až doposud docházelo k tomu, že jedni strhávali k nežádoucímu chování ostatní, nyní někteří psi naopak deeskalovali napětí. Také výsledky (100procentně složené zkoušky) byly vynikající. Přirozeně musí následovat ještě další testy. Ale určitě stojí za zamyšlení, zda by nemělo smysl nezkušenému psu poskytnout klid a jistotu, které pro svou nezkušenost ještě nemůže mít, prostřednictvím feromonového obojku. Bylo by také možno se od začátku vyhnout nežádoucímu spojením, strachu a nejistotě a pomalu a stabilně budovat osobnost psa. Tak dlouho, dokud nezíská dost sebedůvěry a zkušeností a feromon už nebude potřebovat. Možná se zde rýsuje zajímavá perspektiva i pro psí útulky. Také zde by mohly feromony napomoci zmírňovat napjaté situace a zvýšit kvalitu života a ochotu učit se i u psů, kteří jsou agresivní ze strachu. Tím by se přirozeně zvýšila možnost jejich předání novým majitelům. Budeme se zájmem sledovat další výzkumy týkající se feromonů a informovat vás o jejich aktuálních výsledcích. ■

Feromony přinášejí štěstí

Feromony jsou hormony, které jsou do vnějšího světa předávány prostřednictvím pachů. Zvláštní na tom je, že tyto pachy není možné zaznamenat nosem. Ucítit feromony je s to jen Jacobsonův orgán nacházející se přímo za horním pyskem. Jacobsonův orgán je přímo spojen se spodní oblastí mozkového kmenu a to přesně na místě, kde vznikají nevědomé pocity a emoce. To znamená, že jen minimálně vnímaný feromonový podnět bezprostředně vytváří nálady a emoce. Nemůže být nejprve kriticky prozkoumán a vědomě zpracován, ale přímo řídí citový život. Komunikace prostřednictvím feromonů působí jen v rámci jednoho druhu. Tak například kočky nereagují na psí feromony – feromony slouží výhradně nevědomé komunikaci v rámci jednoho druhu. Feromon DAP se za normálních okolností vylučuje z mateřské hrudi fenky. Osvědčil se při léčení stresových stavů a strachu u psů a byl použit také při pokusech popisovaných v tomto článku.